

Pokyny

Problematika biomasy v rámci systému EU pro obchodování s emisemi (EU ETS)

Pokyny č. 3 k nařízení o monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů, konečná verze ze dne 17. října 2012

Tento dokument je součástí série dokumentů vypracovaných útvary Komise na podporu provádění nařízení Komise (EU) č. 601/2012 ze dne 21. června 2012 o monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES¹.

Tyto pokyny představují stanoviska útvarů Komise v době jejich zveřejnění. Nejsou právně závazné.

V pokynech jsou zohledněny diskuse na zasedáních neformální technické pracovní skupiny pro nařízení o monitorování a vykazování skleníkových plynů působící v rámci pracovní skupiny WGIII Výboru pro změnu klimatu, jakož i písemné připomínky zúčastněných stran a odborníků z členských států. Tyto pokyny byly jednomyslně schváleny představiteli členských států na zasedání Výboru pro změnu klimatu dne 17. října 2012.

Všechny pokyny a šablony jsou ke stažení na internetových stránkách Komise na adrese:

http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/monitoring/documentation_en.htm .

---

¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:181:0030:0104:CS:PDF>

OBSAH

1	ÚVOD	3
1.1	O tomto dokumentu	3
1.2	Jak tento dokument používat.....	3
1.3	Kde najít další informace.....	4
2	PŘEHLED	6
3	POŽADAVKY NA PŘÍRAZENÍ NULOVÉ HODNOTY BIOMASE ...	7
3.1	Definice	7
3.2	Důsledky kritérií udržitelnosti	8
3.3	Praktický přístup ke kritériím udržitelnosti	10
3.3.1	Obecné povinnosti.....	11
3.3.2	Vnitrostátní režimy.....	11
3.3.3	Nepovinné režimy.....	12
3.3.4	Dvoustranné nebo vícestranné dohody	12
4	STANOVENÍ PODÍLU BIOMASY	13
4.1	Obecný přístup	13
4.2	Laboratorní analýzy týkající se podílu biomasy	14
4.3	Metody odhadu	16
5	DALŠÍ ZVLÁŠTNÍ PRAVIDLA NAŘÍZENÍ O MONITOROVÁNÍ A VYKAZOVÁNÍ EMISÍ SKLENÍKOVÝCH PLYNŮ PRO BIOMASU.....	16
5.1	Zjednodušení podle článku 38.....	16
5.2	Bioplyn v přepravních soustavách zemního plynu	17
6	ASPEKTY TÝKAJÍCÍ SE LETECTVÍ.....	19
6.1	Kritéria udržitelnosti	19
6.2	Stanovení biopaliva podle záznamů o nákupu	19
7	PŘÍLOHA	22
7.1	Seznam materiálů z biomasy	22
7.1.1	Objasnění pro určité materiály, které nejsou z biomasy	22
7.1.2	Materiály z biomasy.....	22
7.2	Seznam standardních hodnot pro výpočtové faktory pro některé materiály z biomasy	24
7.2.1	Předběžné emisní faktory	24
7.2.2	Směsné materiály.....	25
7.3	Seznam zkratk	25
7.4	Texty právních předpisů.....	26

1 ÚVOD

1.1 O tomto dokumentu

Cílem tohoto dokumentu je podpořit provádění nařízení o monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů (dále jen „nařízení“ nebo „nařízení pro monitorování a vykazování emisí“) a vysvětlit jeho požadavky jiným jazykem, než je jazyk právních předpisů. Dokument se týká pouze problematiky biomasy. Obecnější pokyny lze nalézt v pokynech č. 1 (Obecné pokyny pro zařízení) a pokynech č. 2 (Obecné pokyny pro provozovatele letadel). Tyto pokyny nezakládají další povinnosti nad rámec nařízení o monitorování a vykazování; jejich cílem je přispět k přesnějšímu výkladu a usnadnit provádění.

Tento dokument vykládá nařízení z hlediska požadavků kladených na biomasu. Zohledňuje cenný přínos pracovní skupiny pro monitorování vytvořené v rámci fóra pro dodržování systému EU ETS a neformální technické pracovní skupiny (TWG) tvořené odborníky z členských států, jež byla vytvořena v rámci pracovní skupiny 3 Výboru pro změnu klimatu Evropské komise.

Tyto pokyny představují stanoviska útvarů Komise v době jejich zveřejnění. Nejsou právně závazné.

1.2 Jak tento dokument používat

Pokud jsou v tomto dokumentu uvedena čísla článků bez dalšího upřesnění, odkazují vždy na nařízení o monitorování a vykazování emisí.

Tento dokument se týká pouze emisí v období počínaje rokem 2013. Ačkoliv většina pojmů byla použita již dříve v pokynech pro monitorování a vykazování z roku 2007², tento dokument neposkytuje podrobné srovnání s uvedenými pokyny. Pokud ale došlo ke změnám v požadavcích oproti pokynům pro monitorování a vykazování z roku 2007 nebo se objevují pojmy, které dřívější pokyny nepoužívaly, je text označen symbolem uvedeným zde na okraji stránky.

Tato značka upozorňuje na důležité pokyny pro provozovatele a příslušné orgány.

Takto pokyny upozorňují na významná zjednodušení obecných požadavků nařízení.

Žárovka znamená, že jsou v textu popsány osvědčené postupy nebo užitečné tipy.

Náradí uživatele informuje, že jsou k dispozici jiné dokumenty, šablony nebo elektronické nástroje z jiných zdrojů (včetně těch, které jsou ještě ve stadiu vývoje).

A black rectangular box with the word "New!" written in a red, stylized, outlined font.A black rectangular box with the word "Simplified!" written in a blue, stylized, outlined font.

---

² Pokyny pro monitorování a vykazování, viz oddíl 7,4 přílohy.

Kniha upozorňuje na ilustrativní příklady k tématům bezprostředně probíraným v textu.

1.3 Kde najít další informace

Veškeré pokyny a šablony poskytnuté Komisí na základě nařízení o monitorování a vykazování emisí a nařízení o akreditaci a ověřování lze stáhnout z internetových stránek Komise na adrese:

http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/monitoring/documentation_en.htm .

Jedná se o tyto dokumenty³:

- Pokyny č. 1: „Nařízení o monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů – obecné pokyny pro zařízení“. Tento dokument nastiňuje zásady a monitorovací přístupy obsažené v nařízení o monitorování a vykazování, které jsou důležité pro stacionární zařízení.
- Pokyny č. 2: „Nařízení o monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů – obecné pokyny pro provozovatele letadel“. Tento dokument nastiňuje zásady a monitorovací přístupy obsažené v nařízení o monitorování a vykazování, které jsou důležité pro odvětví letectví. Obsahuje rovněž pokyny k používání šablon vytvořených Komisí.
- Pokyny č. 3: „Problematika biomasy v rámci systému EU ETS“. Tento dokument. Pokyny pro provozovatele zařízení i provozovatele letadel.
- Pokyny č. 4: „Pokyny pro posouzení nejistoty“. Tento dokument určený pro zařízení podává informace k posouzení nejistoty spojené s používaným měřicím zařízením, a pomáhá tak provozovateli určit, zda může splnit konkrétní požadavky na úroveň přesnosti.
- Pokyny č. 5: „Pokyny pro odběr vzorků a analýzu“ (pouze pro zařízení). Tento dokument se zabývá kritérii pro využití neakreditovaných laboratoří, tvorbou plánu odběru vzorků a různými jinými souvisejícími otázkami, které se týkají monitorování a vykazování emisí v rámci systému EU ETS.
- Pokyny č. 6: „Činnosti týkající se toku dat a kontrolní systém“. Tento dokument pojednává o možnostech, jak popisovat činnosti týkající se toku dat pro účely monitorování v rámci systému EU ETS, a o posouzení rizik jako součásti kontrolního systému a uvádí příklady kontrolních činností.

Komise dále poskytuje tyto elektronické šablony⁴:

- Šablona č. 1: Plán pro monitorování emisí ze stacionárních zařízení
- Šablona č. 2: Plán pro monitorování emisí pro provozovatele letadel
- Šablona č. 3: Plán pro monitorování údajů o tunokilometrech pro provozovatele letadel
- Šablona č. 4: Roční výkaz emisí ze stacionárních zařízení
- Šablona č. 5: Roční výkaz emisí pro provozovatele letadel

³ Tento seznam není v současnosti vyčerpávající. Později může být doplněn o další dokumenty.

⁴ Tento seznam není v současnosti vyčerpávající. Později může být doplněn o další šablony.

- Šablona č. 6: Výkaz údajů o tunokilometrech pro provozovatele letadel

Kromě těchto dokumentů vztahujících se k nařízení o monitorování a vykazování je na stejné adrese k dispozici i samostatný soubor pokynů k nařízení o akreditaci a ověřování. Komise dále vytvořila pokyny týkající se oblasti působnosti systému EU ETS, které by měly být konzultovány při rozhodování o tom, zda by zařízení nebo jeho část měly být do EU ETS zahrnuty. Tyto pokyny jsou k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/docs/guidance_interpretation_en.pdf. Na tomto místě je třeba připomenout také soubor pokynů a šablon vytvořený Komisí pro třetí fázi procesu přidělování emisních povolenek, byť přímo nesouvisí s otázkami monitorování, s výjimkou podávání zpráv o významných změnách v zařízeních podle článku 24 prováděcích opatření platných v celém Společenství. Tento soubor pokynů je k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/benchmarking/documentation_en.htm.

Veškeré právní předpisy EU se nacházejí na stránkách databáze EUR-Lex: <http://eur-lex.europa.eu/>

Seznam nejdůležitějších právních předpisů je dále uveden v příloze tohoto dokumentu.

Užitečné pokyny mohou na svých internetových stránkách poskytovat rovněž příslušné orgány členských států. Provozovatelé zařízení a provozovatelé letadel by si zejména měli ověřit, zda příslušný orgán pořádá semináře, zveřejňuje často kladené otázky, provozuje asistenční službu atd.

2 PŘEHLED

Kdykoli hodlá provozovatel zařízení nebo provozovatel letadel použít v rámci zařízení nebo pro letecké činnosti biomasu, jsou kromě obecné metodiky monitorování⁵ důležité následující aspekty:

- Emisní faktor biomasy je nula⁶. Na emise z biomasy nemusí být vyřazeny žádné povolenky, a provozovatelé se tak vyhnou souvisejícím nákladům. Podle 2. bodu odůvodnění nařízení o monitorování a vykazování emisí to představuje režim podpory ve smyslu směrnice o energii z obnovitelných zdrojů⁷ a není nutné dodávat, že k odůvodnění takovéto nulové hodnoty jsou požadovány důkazy. Toto téma je v těchto pokynech zpracováno následujícím způsobem:
  - Vzhledem k souvislosti se směrnicí o energii z obnovitelných zdrojů musí být ve vhodných případech uplatňována kritéria udržitelnosti. O této problematice pojednává oddíl 3 tohoto dokumentu.
  - Pokud materiály nebo paliva obsahují jak fosilní část, tak podíl biomasy, představuje podíl biomasy „výpočtový faktor“ (viz kapitoly 4.3, 6.2 a 6.3 pokynů č. 1). Nařízení vymezuje v článku 39 zvláštní požadavky ohledně stanovení podílu biomasy a těmito požadavky se zabývá oddíl 4 tohoto dokumentu.
- Biomasu často tvoří spíše heterogenní materiály. Monitorování může být obtížné. Nařízení (článek 38) povoluje určité pragmatické přístupy, které jsou popsány v oddíle 5 tohoto dokumentu.
- Informace zaměřené na provozovatele letadel jsou uvedeny v oddíle 6.
- Příloha obsahuje seznam materiálů z biomasy, seznam zkratk a seznam právních předpisů.

Tyto pokyny mohou být v dalších verzích aktualizovány prostřednictvím těchto dodatečných položek:

- seznamu standardních hodnot pro výpočtové faktory pro různé materiály z biomasy;
- diskuse o metodách odhadu použitelných pro stanovení podílu biomasy.

---

⁵ „Obecná metodika“ v této souvislosti odkazuje na veškeré monitorování a vykazování emisí požadované nařízením o monitorování a vykazování pro čistě fosilní materiály. Podrobnosti pro zařízení jsou k dispozici v pokynech č. 1 a pro provozovatele letadel v pokynech č. 2.

⁶ Směrnice EU ETS, příloha IV.

⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES.

3 POŽADAVKY NA PŘÍRAZENÍ NULOVÉ HODNOTY BIOMASE

3.1 Definice

Ustanovení čl. 3 odst. 20 nařízení obsahuje definici biomasy. Liší od definice v pokynech pro monitorování a vykazování z roku 2007, protože byla zcela sladěna s definicí uvedenou ve směrnici o energii z obnovitelných zdrojů⁸, a zní takto: „*biomasou* se rozumí biologicky rozložitelná část produktů, odpadů a zbytků biologického původu ze zemědělství (včetně rostlinných a živočišných látek), z lesnictví a souvisejících průmyslových odvětví včetně rybolovu a akvakultury, jakož i biologicky rozložitelná část průmyslových a komunálních odpadů; zahrnuje biokapaliny a biopaliva;“

New!

Tato definice je doplněna dvěma novými definicemi, které jsou rovněž převzaty ze směrnice o energii z obnovitelných zdrojů: „*biokapalinou* se rozumí kapalné palivo používané pro energetické účely jiné než dopravu, včetně výroby elektřiny, vytápění a chlazení, vyráběné z biomasy“, a „*biopalivem* se rozumí kapalné nebo plynné palivo pro dopravu vyráběné z biomasy“.

Nejdůležitější dopad těchto nových definic se zřetelně projeví v kontextu 2. bodu odůvodnění nařízení⁹: vzhledem k tomu, že biomase jsou přiřazeny nulové hodnoty emisí, představuje systém EU ETS režim podpory ve smyslu směrnice o energii z obnovitelných zdrojů. Podle čl. 17 odst. 1 směrnice o energii z obnovitelných zdrojů mohou biopaliva a biokapaliny obdržet podporu a být započteny do vnitrostátních cílů pouze tehdy, pokud splňují kritéria udržitelnosti stanovená v článku 17 uvedené směrnice. Z toho důvodu **musí být na biopaliva a biokapaliny, které se spotřebují při činnostech v zařízení nebo činnostech provozovatele letadel, na něž se vztahuje systém EU ETS, a kterým byla přiřazena nulová hodnota emisí skleníkových plynů, uplatněna kritéria udržitelnosti.**

Pozn.: „Uplatněním kritérií udržitelnosti“ se v těchto pokynech rozumí použití kritérií udržitelnosti při rozhodování o tom, zda palivo nebo materiál spadají do definice biomasy, a zda je tedy jejich emisní faktor nulový¹⁰. Biogenní materiál, který v případech, kdy jsou použitelná příslušná kritéria udržitelnosti uvedená ve směrnici o energii z obnovitelných zdrojů, tato kritéria nespĺňuje, je považován za fosilní, tzn. že jeho emisní faktor je vyšší než nula.

V době přípravy těchto pokynů se na pevnou a plynnou biomasu kromě bioplynu pro dopravní účely nevztahují žádná kritéria udržitelnosti.

⁸ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:140:0016:0062:CS:PDF>

⁹ 2. bod odůvodnění: „Definice biomasy v tomto nařízení by měla odpovídat definici pojmů „biomasa“, „biokapalina“ a „biopalivo“ uvedené v článku 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES[], zejména vzhledem k tomu, že přednostní zacházení s ohledem na povinnost vyřadit povolenky v rámci systému Unie pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů podle směrnice 2003/87/ES představuje „režim podpory“ ve smyslu čl. 2 písm. k) a tudíž finanční podporu ve smyslu čl. 17 odst. 1 písm. c) směrnice 2009/28/ES.“

¹⁰ Pojem „nulová hodnota“ v těchto pokynech znamená, že emisní faktor paliva nebo materiálu nebo definovaného podílu směsného materiálu je započítán jako nula.

Simplified!

V kontextu systému EU ETS lze v době přípravy těchto pokynů formulovat tyto zjednodušené předpoklady:

- Zdrojové toky pevné biomasy a bioplynů (nejsou-li smíseny s fosilními materiály) lze vždy považovat za toky s emisním faktorem nula. Emisní faktory směsných materiálů jsou uvedeny v oddíle 3.2.
- Biopaliva jsou relevantní pouze pro provozovatele letadel (biopaliva jsou z definice vždy používána v dopravě a mobilní stroje jsou vyloučeny z hranic zařízení).
- Biokapaliny jsou jediným případem, kdy se uplatní kritéria udržitelnosti vztahující se na zařízení.

Na základě těchto definic je třeba vyjasnit několik dalších věcí:

- Pokud je v zařízeních biomasa v kapalném stavu použita jako vstup do procesu (např. je-li materiál z biomasy použit k chemické syntéze) a nelze určit žádný energetický účel tohoto použití, nespadá tato biomasa do definice biokapaliny, a tudíž se na ni nevztahují kritéria udržitelnosti. Takovému materiálu může být v systému EU ETS přiřazena nulová hodnota, pokud bez dalšího omezení splňuje definici „biomasy“. Jelikož směrnice o energii z obnovitelných zdrojů stanoví pouze cíle pro spotřebu energie z obnovitelných zdrojů, použití biomasy pro jiné účely než výrobu energie by do cílů nebylo započteno. Aby byl zaručen soulad výpočtu cíle podle směrnice o energii z obnovitelných zdrojů a monitorováním emisí, příslušné orgány by měly zaručit¹¹, že od kritérií udržitelnosti jsou osvobozeny pouze biokapaliny, které se nezapočítávají do vnitrostátního cíle podle směrnice o energii z obnovitelných zdrojů. Pokud členský stát hodlá do výpočtu svého cíle začlenit energetický vstup z určité biokapaliny, musí se předpokládat, že převažuje energetický účel, a uplatní se kritéria udržitelnosti.
- Komise je zastáncem široké definice biokapalin, a tudíž navrhuje, aby do ní byly začleněny různé viskózní kapaliny, např. použitý stolní olej, živočišné tuky, palmový olej, surový tálový olej a tálový olej smola¹².
- Černý louh z odvětví výroby buničiny a papíru se obecně považuje za ekvivalent pevné biomasy. Proto by příslušné orgány měly mít (v době přípravy těchto pokynů) za to, že se v tomto případě kritéria udržitelnosti neuplatní.

Příloha těchto pokynů (oddíl 7.1) obsahuje informační seznam materiálů, které lze považovat za biomasu (aniž je dotčeno uplatnění kritérií udržitelnosti).

3.2 Důsledky kritérií udržitelnosti

Zatímco podle pokynů pro monitorování a vykazování z roku 2007 je zdrojový tok¹³ buď fosilní, z biomasy nebo smísený, na základě uplatnění kritérií

¹¹ Příslušné orgány mohou například vyžadovat, aby byly zavedeny odpovídající postupy pro získání důkazu o kritériích udržitelnosti, když schvalují plán pro monitorování zařízení nebo provozovatelů letadel.

¹² Viz sdělení 2010/C160/02, oddíl 2.3.

¹³ Tento pojem označuje všechny položky, které je třeba monitorovat v případě přístupu založeného na výpočtu. Zkráceně se tak vyjadřuje „palivo nebo materiál, které vstupují do zařízení nebo vystupují ze zařízení a které mají přímý dopad na emise“. V nejjednodušším případě to znamená paliva, jež „přítékají“ do zařízení a tvoří „zdroj“ emisí. Podrobně viz pokyny č. 1 (Obecné pokyny pro zařízení).

udržitelosti se nyní rozlišují tyto typy zdrojových toků (některé se mohou jevit jako teoretické případy):

1. Fosilní zdrojové toky
2. Biomasa, na níž se vztahují kritéria udržitelosti (v současnosti biopaliva a biokapaliny definované v nařízení o vykazování a monitorování emisí):
  - (a) Kritéria jsou splněna: biomase je přiřazena nulová hodnota
  - (b) Kritéria nejsou splněna: biomasa je považována za fosilní zdrojový tok.
3. Biomasa, na níž se nevztahují kritéria udržitelosti: vždy s nulovou hodnotou.
4. Směsné zdrojové toky:
  - (a) Směs fosilních materiálů / biomasy (na kterou se buď žádná kritéria udržitelosti nevztahují, nebo se na ni vztahují a jsou splněna): Emisní faktor je předběžný emisní faktor¹⁴ vynásobený fosilní částí.
  - (b) Směs fosilních materiálů / biomasy (na kterou se vztahují kritéria udržitelosti, ale nejsou splněna): Celý zdrojový tok je považován za fosilní.
  - (c) Směs biomasy nebo směs fosilních materiálů / biomasy, v níž pouze část biomasy splňuje kritéria udržitelosti: S těmito zdrojovými toky je zacházeno stejně jako s toky uvedenými v bodě 4, přičemž část, která nesplňuje kritéria udržitelosti, je považována za fosilní část.

Příklady:

- Písmeno a). Sem lze zařadit desky na bázi dřeva, v nichž je biomasa smíšena s pryskyřicemi vyrobenými zpravidla z fosilních surovin (dřevo představuje pevnou biomasu, a tudíž se na ně v době přípravy těchto pokynů nevztahují kritéria udržitelosti).
- Písmeno b). Příkladem by mohlo být kapalné palivo, do něž se podle tvrzení dodavatele přidalo x % biopaliva, ale dodavatel toto množství neprokáže podle oddílu 3.3 těchto pokynů.
- Písmeno c). Zde je možné jako příklad uvést methylester řepkového oleje („bionafta“), a to v případě, že řepkový olej splňuje kritéria udržitelosti a byl k tomu předložen odpovídající důkaz, zatímco methanol je buď z fosilních zdrojů, nebo je prohlášen za biomasu, ale není prokázáno, že splňuje kritéria udržitelosti.

Upozorňujeme, že výše uvedená klasifikace předpokládá, že celý zdrojový tok má stejné složení nebo je analyzován pomocí stejné metodiky, v níž výpočtové faktory nevycházejí ze standardních hodnot¹⁵. Může se ale stát, že dodávky určitého používaného biopaliva nebo biokapaliny kritéria udržitelosti někdy splňují, a jindy nikoli. V takovém případě by nebylo vhodné považovat tento materiál za jeden zdrojový tok s různými hodnotami podílu biomasy, ale spíše

¹⁴ Ustanovení čl. 3 bodu 35 nařízení o monitorování a vykazování stanoví: „předběžným emisním faktorem“ se rozumí předpokládaný celkový emisní faktor směsného paliva nebo materiálu založený na celkovém obsahu uhlíku složeném z podílu biomasy a fosilní části před jeho vynásobením fosilní částí tak, aby vznikl emisní faktor“.

¹⁵ Obdobně jako jsou např. různé dodávky uhlí analyzovány odděleně, ale jsou vykazovány v rámci téhož zdrojového toku „uhlí“.

za dva odlišné zdrojové toky, jeden fosilní, jeden biomasy. Zjednodušení článků 38 a 39 by se vztahovalo pouze na zdrojový tok biomasy.

Obdobné upozornění se týká směsných zdrojových toků, v nichž podíl biomasy splňuje příslušná kritéria udržitelnosti jen v některých případech.

Výše popsané úvahy mají praktické důsledky při tvorbě plánu pro monitorování ve vztahu k biokapalinám a biopalivům (jak jsou definovány). Nejjednodušší by bylo stanovit písemný postup¹⁶, který by od provozovatele vyžadoval, aby každou dodávku biomasy použité v zařízení přiřadil buď do (udržitelného) zdrojového toku „biomasy“, nebo „fosilního“ zdrojového toku podle toho, zda je k dispozici důkaz o splnění kritérií udržitelnosti, či nikoli. O způsobech získání takového důkazu pojednává oddíl 3.3 níže.

3.3 Praktický přístup ke kritériím udržitelnosti

Komise zřídila „platformu pro transparentnost“, která slouží ke zveřejňování všech druhů informací o směrnici o energii z obnovitelných zdrojů obecně, a zejména informací o kritériích udržitelnosti. Je k dispozici na této adrese:

http://ec.europa.eu/energy/renewables/transparency_platform/transparency_platform_en.htm.

Uvedené internetové stránky mají další užitečné části:

http://ec.europa.eu/energy/renewables/bioenergy/bioenergy_en.htm

a http://ec.europa.eu/energy/renewables/biofuels/biofuels_en.htm.

Kromě toho byla zveřejněna dvě sdělení, která mohou usnadnit pochopení kritérií udržitelnosti. Jsou to:

- sdělení Komise o praktickém provádění režimu udržitelnosti EU pro biopaliva a biokapaliny a o pravidlech týkajících se výpočtu pro biopaliva (2010/C 160/02);
- sdělení Komise o nepovinných režimech a standardních hodnotách v režimu udržitelnosti EU pro biopaliva a biokapaliny (2010/C 160/01).

Pokyny zveřejněné na uvedených internetových stránkách by měly být konzultovány v případě všech otázek týkajících se posouzení kritérií udržitelnosti pro jednotlivé materiály.

Podle směrnice o energii z obnovitelných zdrojů existují tři způsoby, jak hospodářské subjekty mohou prokázat, že jsou splněna kritéria udržitelnosti pro biokapaliny a biopaliva:

- prostřednictvím „vnitrostátního režimu“;
- použitím „nepovinného režimu“ uznaného Komisí¹⁷;
- v souladu s podmínkami dvoustranné či vícestranné dohody uzavřené Uníí a uznané pro tento účel Komisí¹⁸.

¹⁶ O tématu „písemných postupů“ jako doplňku plánu pro monitorování viz pokyny č. 1.

¹⁷ Sdělení 2010/C160/01 vysvětluje: „Pro biokapaliny nemůže Komise výslovně uznat nepovinný režim jako zdroj přesných údajů pro kritéria týkající se půdy. Nicméně pokud Komise rozhodne, že nepovinný režim obsahuje přesné údaje, co se týče biopaliv, nabádá členské státy, aby přijaly dané režimy také pro biokapaliny.“

Důkaz o tom, že biokapalina nebo biopalivo, jak jsou definovány, splňují požadovaná kritéria udržitelnosti, aby jim v rámci systému EU ETS bylo možné přiřadit nulovou hodnotu, předkládá provozovatel zařízení nebo provozovatel letadel. Možný důkaz lze získat z platné dokumentace zaručující soulad s vnitrostátním systémem nebo dostupnost certifikátů obsahujících důkaz o udržitelnosti, které se vydávají v rámci udržitelného režimu schváleného Komisí podle směrnice o energii z obnovitelných zdrojů (viz oddíly 3.3.2 až 3.3.4). Poskytnuté důkazy by navíc měly uvádět množství dodané biomasy a označovat dodávku, které se týkají.

Pokud není možné potvrdit status ke spokojenosti dotčeného příslušného orgánu¹⁹, biokapalina a biopalivo budou muset být považovány za fosilní zdrojový tok, nikoli za tok s nulovou hodnotou.

3.3.1 Obecné povinnosti

Členský stát, v němž se nachází zařízení, nebo členský stát správy v případě provozovatelů letadel nese odpovědnost za definování pravidel, podle nichž musí být prokázáno splnění kritérií udržitelnosti u biopaliv nebo biokapalin používaných v tomto členském státě.

Členský stát rovněž musí definovat, který hospodářský subjekt (tj. výrobce, dodavatel nebo uživatel) nakládající s biomasou musí prokázat, že kritéria udržitelnosti byla splněna, tedy od koho může provozovatel zařízení nebo provozovatel letadel získat patřičný důkaz. Pokud členský stát výslovně nestanovil jinak, je v případě systému EU ETS vhodné, aby důkazní břemeno nesl uživatel biomasy, tedy provozovatel zařízení nebo provozovatel letadel, neboť tito provozovatelé jsou osobami, které jsou povinny vykazovat emise. Z praktických důvodů se však provozovatel nebo provozovatel letadla bude muset opírat o údaje²⁰ poskytnuté třetími stranami, tedy dodavatelem nebo výrobcem biokapaliny/biopaliva.

3.3.2 Vnitrostátní režimy

Členské státy v současnosti přistupují k provádění směrnice o energii z obnovitelných zdrojů různě. V době přípravy těchto pokynů nebyl k dispozici žádný úplný přehled vnitrostátních režimů členských států pro biomasu. Informace o vnitrostátních režimech by provozovatelé a provozovatelé letadel měli získat od patřičného příslušného orgánu.

Ačkoli směrnice o energii z obnovitelných zdrojů od členských států výslovně nevyžaduje, aby zveřejňovaly specifické informace, ani jim to nezakazuje. Pro účely systému EU ETS se tudíž členské státy vybízejí, aby zvážily praktické způsoby, jak veřejnosti zpřístupnit informace o udržitelnosti biopaliv a biokapalin (utříděné podle výrobce, značky, obecného typu či jiného vhodného seskupení), dodavatelích a výrobcích biopaliv a biokapalin či obdobné informace, které uživateli těchto biokapalin nebo biopaliv (a každému ověřovateli v rámci EU ETS) umožní získat záruku, že materiál splňuje platná kritéria udržitelnosti.

¹⁸ V době přípravy těchto pokynů ještě nebyly žádné takové dohody uzavřeny.

¹⁹ Nejen příslušný orgán, ale také ověřovatel během ověřování posoudí, zda jsou důkazy o splnění kritérií udržitelnosti dostatečné.

²⁰ V závislosti na platném režimu prokazování, že kritéria udržitelnosti byla splněna, musí být uvedené údaje certifikované.

Jelikož vnitrostátní režimy nejsou v rámci celé EU harmonizované, může být pro provozovatele obzvláště obtížné splnit požadavky těchto režimů v případech, kdy je spotřebovávána biomasa vyrobená v jiném členském státě. Proto může být v takových případech vhodnější použít nepovinné režimy.

3.3.3 Nepovinné režimy

Jak je patrné z platformy Komise pro transparentnost²¹, Komise zahájila schvalování nepovinných režimů prokazování, že jsou kritéria udržitelnosti splněna. V nadcházející měsících se očekávají další schválení. Nejdůležitějším aspektem nepovinných režimů je možnost jejich harmonizovaného uplatnění v celé EU. To znamená, že biopalivo osvědčené v rámci takového schváleného režimu bude uznáno jako udržitelné ve všech členských státech. V případě biokapalin se členské státy vybízejí, aby nepovinné režimy uznávaly obdobně²².

Provozovatel kupující biokapalinu nebo biopalivo, které obdržely certifikát o souladu se schváleným nepovinným režimem, může v každém případě předpokládat, že tuto biokapalinu nebo biopalivo lze považovat za udržitelné podle směrnice o energii z obnovitelných zdrojů a lze je použít s nulovým emisním faktorem v rámci EU ETS²³. Existují však významná omezení:

- Provozovatel si musí být vědom toho, že některé nepovinné režimy jsou schváleny pouze pro některá z požadovaných kritérií udržitelnosti. Je-li to požadováno, pro zbývající kritéria musí být získán jiný důkaz.
- Některé udržitelné režimy mají mezinárodní souvislosti. Některé zřídily „verze EU“ téhož zastřešujícího režimu. Verze EU má zpravidla přísnější kritéria udržitelnosti, aby byla v souladu se směrnicí o energii z obnovitelných zdrojů. Z toho důvodu Komise schvaluje pouze verze EU. Provozovatelé, ověřovatelé a příslušné orgány by si měli být těchto rozdílů vědomi a pouze certifikáty, které výslovně odkazují na tyto verze EU nepovinných režimů, jsou v rámci EU ETS způsobilé pro přidělení nulové hodnoty.
- Některé režimy jsou schváleny s omezenou zeměpisnou působností.
- Schválení udělená Komisí nepovinným režimům jsou obvykle platná po dobu pěti let. Pro udělení nulové hodnoty v systému EU ETS jsou způsobilé pouze biokapaliny nebo biopaliva s platným schválením.

3.3.4 Dvoustranné nebo vícestranné dohody

Dosud nebyly žádné takové dohody uzavřeny. Provozovatelům se doporučuje, aby se v případě pochybností o tom, zda se tato situace změnila, obrátili na platformu Komise pro transparentnost²⁴.

²¹ http://ec.europa.eu/energy/renewables/transparency_platform/transparency_platform_en.htm

²² V případě biokapalin viz upozornění v poznámce pod čarou č. 17.

²³ Je zřejmé, že v případě směsných materiálů či paliv se nulová hodnota vztahuje pouze na podíl biomasy.

²⁴ Viz poznámka pod čarou č. 13.

4 STANOVENÍ PODÍLU BIOMASY

Tato kapitola se vztahuje pouze na stacionární zařízení.

4.1 Obecný přístup

Jak je podrobněji popsáno v pokynech č. 1 (Obecné pokyny pro zařízení²⁵), pro účely monitorování emisí, při němž se používá metoda výpočtu, mohou být výpočtové faktory stanoveny buď za použití standardních hodnot, nebo prostřednictvím laboratorních analýz. Stanovení podílu biomasy nebo fosilní²⁶ části u směsných paliv nebo materiálů se od stanovení jiných výpočtových faktorů liší dvěma způsoby:

1. V příloze VI nařízení není uveden seznam standardních hodnot.
2. Odběr vzorků heterogenních materiálů může ztížit provádění laboratorních analýz nebo mohou být tyto analýzy nespolehlivé z technických důvodů souvisejících s dostupnými analytickými metodami.

Článek 39 nařízení tudíž pro tento účel obsahuje určitá zvláštní pravidla a vymezuje následující hierarchický přístup:

- Požadavkem nejvyšší úrovně jsou zakázkové analýzy, jako je tomu v případě jiných výpočtových faktorů (podle oddílu 2.4 přílohy II nařízení se jedná o úroveň přesnosti 2). Zde je však doplněn konkrétní požadavek, podle něž příslušný orgán musí výslovně schválit metodu stanovení, která musí vycházet z příslušných norem. Viz oddíl 4.2 níže.
- Nemí-li technicky možné dosáhnout nejvyšší úrovně nebo by s touto úrovní byly spjaty nepřiměřené náklady (→ pokyny č. 1), provozovatel použije jednu z následujících metod:
  - použije standardní hodnoty pro podíl biomasy a emisní faktor zveřejněný Komisí, je-li k dispozici (takovéto hodnoty mohou být začleněny do pozdější verze těchto pokynů²⁷);
  - použije metodu odhadu zveřejněnou Komisí, je-li k dispozici (bude vyvinuta později).
  - Pokud nejsou k dispozici standardní hodnoty od Komise a nelze použít metodu odhadu navrženou Komisí, provozovatel buď
    - předpokládá, že podíl biomasy je nulový (tj. provede konzervativní odhad, že celý materiál je materiál fosilní²⁸); nebo
    - navrhne metodu odhadu, kterou předloží ke schválení příslušnému orgánu. Taková metoda odhadu může být vhodnou hmotnostní bilancí zejména v případě, kdy materiál pochází ze známého výrobního

²⁵ http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/monitoring/docs/gd1_guidance_installations_en.pdf

²⁶ Jelikož podíl biomasy = 1 – fosilní část, není důležité, která část/podíl se při analýze stanoví. Provozovatel si může zvolit jednodušší a spolehlivější metodiku.

²⁷ Je třeba mít na paměti, že standardní hodnoty uvedené v příloze (oddíl 7.2.1) tohoto dokumentu jsou *předběžné* emisní faktory, a tudíž nemohou sloužit účelu, který je zde projednáván. Viz rovněž poznámka pod čarou č. 41 na straně 23.

²⁸ V případě výstupních toků hmotnostní bilance podle článku 25 nařízení o monitorování a vykazování by tentýž konzervativní přístup předpokládal, že podíl biomasy je 100 %. Podrobněji o přístupu založeném na hmotnostní bilanci viz pokyny č. 1. Příklad takové hmotnostní bilance bude později připraven v rámci oddílu často kladených otázek.

procesu (např. odpad z desek na bázi dřeva, u něž je množství přidaných (fosilních) pryskyřic známým procesním parametrem).

S metodami odhadu, které provozovatel může navrhnout, by mělo být zacházeno pružně. Rovněž lze vzít v úvahu standardní hodnoty podle čl. 31 odst. 1 písm. b) až e). Každá metoda by měla být založena na osvědčených postupech odvětví a měla by mít řádný vědecký základ. Kromě odhadu podílu biomasy jakožto samostatného faktoru by měly být prozkoumány metody odhadu celkového zatížení zdroje emisí nebo zdrojového toku biomasou, např. systém kontinuálního měření emisí ^{14}C nebo „metoda založená na bilanci“²⁹. Pokud však není jisté, že je metoda spolehlivá, provozovatel by měl rovněž stanovit metodu pro potvrzení výsledků.

4.2 Laboratorní analýzy týkající se podílu biomasy

Obecné požadavky na laboratorní analýzy jsou popsány v pokynech č. 5 (Pokyny pro odběr vzorků a analýzu)³⁰.

Pro stanovení uhlíkové fosilní části a podílu biomasy v materiálech a palivech formuluje čl. 39 odst. 1 zejména tyto požadavky: „Pokud je podíl biomasy určitého paliva či materiálu stanoven pomocí analýz na základě požadované úrovně přesnosti a dostupnosti odpovídajících standardních hodnot podle čl. 31 odst. 1, stanoví provozovatel tento podíl biomasy na základě příslušné normy a analytických metod v ní obsažených a použije tuto normu, pouze pokud je schválena příslušným orgánem.“ O tomto zvláštním důrazu na schválení příslušným orgánem zde budeme diskutovat.

Pro tuhé materiály (obvykle odpad) je příslušnou normou EN 15440:2011 („Tuhá alternativní paliva – Metody stanovení obsahu biomasy“). Jsou-li k dispozici konkrétnější vnitrostátní nebo mezinárodní normy, lze je rovněž použít.

Norma EN 15440 nabízí tři metody stanovení podílu biomasy ve smíšeném materiálu:

1. metodu selektivního rozpouštění
2. metodu ručního třídění
3. metodu založenou na obsahu ^{14}C .

Informativní příloha D uvedené normy ukazuje, že metoda 1 generuje u několika materiálů (tj. u fosilních materiálů, které vypadají jako biomasa, nebo u biomasy identifikované jako fosilní materiál) nevhodné a špatné výsledky. Metoda 2 je použitelná pouze v případě, kdy lze opticky a fyzicky odlišitelné podíly oddělit a množstevně vyjádřit. Norma stanoví, že velikost části by měla být >10mm. Podle normy lze metodu 3 použít na všechny typy materiálů.

Proto norma v oddíle 6.3 objasňuje, že pro stanovení biomasy za účelem obchodování s emisemi „lze použít metodu založenou na obsahu ^{14}C nebo metodu selektivního rozpouštění.“ Metoda selektivního rozpouštění se nesmí

²⁹ Metoda založená na bilanci vychází z pěti hmotnostních bilanci a jedné bilance energetické. Každá bilance popisuje určitou vlastnost odpadu (např. obsah organického uhlíku, výhřevnost). Vlastnosti odpadu se odvozují z provozních údajů získaných rutinním měřením v zařízení na spalování odpadu.

³⁰ Informace o tom, kde lze nalézt další pokyny, jsou uvedeny v oddíle 1.3.

použít, jsou-li materiály uvedené v tabulce 1 obsaženy v míře přesahující 5 % (na pryžové zbytky se vztahuje práh 10 %).

Norma EN 15440 uznává, že metody ručního třídění a selektivního rozpouštění bývají zpravidla méně nákladné a jednodušší než metoda založená na obsahu ^{14}C . Proto norma navrhuje, že u rutinních kontrol pro účely směrnice o energii z obnovitelných zdrojů mohou být používány dvě jednodušší metody (pouze v případě, že materiály uvedené v tabulce 1 jsou pod zmíněnými prahovými hodnotami) a metoda založená na obsahu ^{14}C má být používána jako metoda referenční. Norma rovněž poukazuje na to, že příprava vzorku pro metodu založenou na obsahu ^{14}C by měla být dostatečně jednoduchá, aby ji bylo možné použít v přiměřeně vybavené laboratoři s běžně kvalifikovanými pracovníky.

Tabulka 1: Materiály, u nichž je podle normy EN 15440:2011 metoda selektivního rozpouštění považována za nevhodnou.

tuhá paliva jako černé uhlí, koks, hnědé uhlí, lignit a rašelina
dřevěné uhlí
biologicky odbouratelné plastické materiály fosilního původu
biologicky neodbouratelné plastické materiály biogenního původu
oleje nebo tuky, přítomné jako složky biomasy
přírodní a/nebo syntetické pryžové zbytky
vlna
viskóza
nylon, polyuretan a ostatní polymery, obsahující molekulární aminoskupiny
silikonová pryž

S ohledem na požadavky obou norem a čl. 39 odst. 1 nařízení se navrhuje následující přístup:

- Provozovatelé by se měli snažit použít metodu založenou na obsahu ^{14}C alespoň pro validaci ostatních použitých metod. Nejvyváženějšího poměru nákladů a přínosů lze dosáhnout, pokud provozovatel zaručí správný odběr a přípravu vzorků, díky čemuž bude možné zaslat vzorek do akreditované laboratoře pro účely analýz založených na obsahu ^{14}C .
- Pokud provozovatel může ke spokojenosti příslušného orgánu prokázat, že analýzy obsahu ^{14}C jsou nepřiměřeně nákladné nebo technicky neproveditelné, může použít jednu ze dvou ostatních metod popsanych v EN 15440 a příslušnému orgánu poskytne důkazy, že:
  - na základě několika reprezentativních vzorků byla zvolená metoda validována za použití metody založené na obsahu ^{14}C , a
  - materiály uvedené v tabulce 1 jsou na úrovních pod 5 % (10 % v případě pryžových zbytků).
- Není-li taková validace možná, ale metoda založená na obsahu ^{14}C by byla nepřiměřeně nákladná, může provozovatel použít jeden z přístupů zajišťujících nižší úroveň přesnosti, jak je uvedeno v oddíle 4.1.

Je třeba mít na paměti, že odběru a přípravě vzorku tuhého odpadu je třeba věnovat obzvláštní pozornost vzhledem k tomu, že je většinou heterogenního charakteru. Za tímto účelem je v normě EN 15440 pro referenci uvedeno několik norem řady 15000, a tyto normy tudíž musí být náležitým způsobem uplatňovány.

Pro kapalná paliva a materiály není v současné době k dispozici žádná evropská norma. Zdá se však, že by bez větších obtíží mělo být možné uplatňovat metodu založenou na obsahu ^{14}C uvedenou v normě EN 15440. Užitečná může být také norma ASTM D-6866-12 („Standardní zkušební metody pro stanovení biologického obsahu tuhých, kapalných a plyných vzorků pomocí radiouhlíkové analýzy“).

Dále je třeba poznamenat, že užitečným přístupem je podle všeho odběr vzorků CO_2 ze spalin pro účely analýzy obsahu ^{14}C . V tomto případě by stanovený podíl biomasy představoval průměr pro celou směs paliva. Tento přístup by byl obzvláště přínosný v případech, kdy jsou spalovány značně heterogenní materiály, např. komunální odpad. Bylo by vhodné, aby se členské státy seznámily s normou ISO/DIS 13833, která se v současnosti vyvíjí.

4.3 Metody odhadu

Pokud jde o metody odhadu uvedené v čl. 39 odst. 2 nařízení, v současnosti probíhá výměna informací mezi členskými státy. Výsledky této výměny informací Komise zpřístupní co nejdříve.

5 DALŠÍ ZVLÁŠTNÍ PRAVIDLA NAŘÍZENÍ O MONITOROVÁNÍ A VYKAZOVÁNÍ EMISÍ SKLENÍKOVÝCH PLYNŮ PRO BIOMASU

Tato kapitola se vztahuje pouze na stacionární zařízení.

5.1 Zjednodušení podle článku 38

V zásadě musí být monitorovány všechny zdrojové toky v zařízení, a to pomocí stejného systému úrovní přesnosti definovaných pro metodiku založenou na výpočtu. Pokud však zdrojový tok obsahuje biomasu³¹, emise z této biomasy jsou vykazovány jako nulové bez ohledu na to, jak velké celkové emise jsou. Trvat v takových případech na vykazování aktivních údajů a výpočtových faktorů s vysokou přesností by mohlo být v rozporu s hospodárností.

³¹ V případech, kdy musí být uplatněna kritéria udržitelnosti, se „biomasou“ rozumí biomasa, u níž bylo prokázáno, že jsou tato kritéria splněna.

Nařízení proto v článku 38 umožňuje několik zjednodušení:

- Je-li celý zdrojový tok tvořen výhradně biomasou (tzn. že lze zaručit 100% podíl biomasy a nepřítomnost fosilní kontaminace, popřípadě s ohledem na kritéria udržitelnosti), provozovatel může
  - považovat podíl biomasy za 100%, aniž by prováděl další analýzy (nebo metody odhadu); a
  - určit aktivitní údaje bez používání úrovní přesnosti. To znamená, že je podobně jako u minimálních toků³² opět povolena metoda odhadu. Ačkoli se o tom nařízení výslovně nezmiňuje, pomocí přístupů s nižšími úrovněmi přesnosti či přístupů bez těchto úrovní lze stanovit také výhřevnost a oxidační faktor.

Je však zřejmé, že provozovatel musí současně s předložením monitorovacího plánu předložit příslušnému orgánu důkazy o povaze zdrojového toku z hlediska biomasy.

- Pokud je na základě fosilní části emisí možné považovat zdrojový tok za minimální zdrojový tok³³, nebo pokud 97 % či více uhlíku³⁴ pochází z biomasy (ve vhodných případech s ohledem na kritéria udržitelnosti), lze uplatnit stejný přístup, pokud jde o použití metod bez úrovní přesnosti včetně odhadů. V tomto případě je však třeba poskytnout důkazy o fosilní části (viz oddíl 4 tohoto dokumentu).

V nařízení je výslovně zmíněna metoda energetické bilance jako možná metoda odhadu bez stanovených úrovní přesnosti, provozovatelé však mohou navrhnout i další metody.

5.2 Bioplyn v přepravních soustavách zemního plynu

V některých členských státech je bioplyn vpouštěn do soustav dodavatelů zemního plynu. Pokud chtějí provozovatelé v EU ETS prohlásit určité množství tohoto bioplynu³⁵ za součást zemního plynu, který pořídili, mají dvě možnosti:

- Provozovatel použije přístup umožňující stanovení podílu biomasy v plynu, který byl fyzicky spotřebován (viz oddíl 4). K tomu by byly třeba buď analýzy (např. (kontinuální) odběr vzorků pro analýzy ¹⁴C z plynárenské soustavy nebo spalin), nebo uznaná metoda odhadu.
- Je-li zaveden odpovídající účetní systém pro podíly biomasy, lze jej za určitých podmínek použít. Za vhodný lze považovat zejména systém záruky

³² Jelikož emise takového zdrojového toku jsou nulové, zdrojový tok biomasy je automaticky posuzován jako minimální zdrojový tok.

³³ Jako minimální zdrojové toky může provozovatel vybrat: zdrojové toky, které dohromady odpovídají množství menšímu než 1 000 tun CO₂ z fosilních zdrojů za rok nebo menšímu než 2 % „součtu všech monitorovaných položek“ (přičemž jejich celkový příspěvek je maximálně 20 000 tun CO₂ z fosilních zdrojů za rok), podle toho, která absolutní hodnota je vyšší. „Součet všech monitorovaných položek“ představuje souhrn emisí zdrojového toku včetně případů, kdy jsou zohledněny výstupy hmotnostních bilancí, absolutní hodnoty a jakékoli emise stanovené systémem kontinuálního měření emisí. Více podrobností viz pokyny č. 1 (Obecné pokyny pro zařazení).

³⁴ To odpovídá definici „čisté biomasy“ v pokynech pro monitorování a vykazování z roku 2007, podle kterých je v rámci pojmu „čistý“ považován za přijatelný až 3% obsah nečistot.

³⁵ V době přípravy těchto pokynů se na bioplyn nevztahují žádná kritéria udržitelnosti, výjimkou jsou případy, kdy je bioplyn používán pro dopravní účely; v takovém případě by bioplyn spadl do definice „biopaliva“.

původu (podle čl. 2 písm. j a článku 15 směrnice o energii z obnovitelných zdrojů). Nařízení stanoví důležitou podmínku: aby se zabránilo dvojímu započtení, nejsou laboratorní analýzy pro stanovení podílu biomasy povoleny v žádném ze zařízení připojených k přepravní soustavě, pokud je zaveden systém záruky původu.

Pokud členské státy chtějí využít bioplyn v přepravních soustavách zemního plynu a chtějí, aby přínosy plynoucí z bioplynu byly provozovatelům zařízení v EU ETS snadno dostupné, je třeba, aby zřídily odpovídající systém vykazování a ověřování (např. za použití rejstříku pro bioplyn), který umožní přesnou, transparentní a ověřitelnou identifikaci množství bioplynu, která jsou vpouštěna do soustavy a spotřebována v zařízeních, přičemž bude účinně zabráněno dvojímu započtení biomasy. Je také třeba, aby systém obsahoval ustanovení, která zamezí nedostatku údajů nebo dvojímu započtení v případech, kdy je soustava připojena k jiným soustavám včetně soustav v jiných členských státech.

Provozovatelé, kteří používají zemní plyn z těchto soustav, by měli znát přístup členského státu k účtování bioplynu. V případě, že mají pochybnosti, by si měli od příslušných orgánů vyžádat další pokyny.

6 ASPEKTY TÝKAJÍCÍ SE LETECTVÍ

Tento oddíl se vztahuje pouze na činnosti provozovatelů letadel, na něž se vztahuje systém EU ETS.

V souvislosti s letectvím a systémem EU ETS vyvstávají dvě otázky:

1. Jak uplatňovat kritéria udržitelnosti? (→ oddíl 6.1)
2. Jak pragmaticky zaúčtovat nákupy biopaliva? (→ oddíl 6.2)

6.1 Kritéria udržitelnosti

Pokud jde o kritéria udržitelnosti, použitelné je v zásadě vše, o čem pojednává oddíl 3.3. Vzhledem k mezinárodnímu charakteru odvětví letectví by se provozovatelé letadel měli zejména snažit získat důkazy založené na nepovinných režimech schválených Komisí.

6.2 Stanovení biopaliva podle záznamů o nákupu

Podle článku 53 nařízení mohou provozovatelé letadel převzít výpočtové faktory ze záznamů o nákupech na základě metodiky jednotně použitelné ve všech členských státech a pokynů Komise, jak je uvedeno dále.

Společná metodika pro odvození množství biopaliva ze záznamů o nákupu

1. Provozovatel letadel musí zaručit, že:
  - (a) systém stanovení biomasy na základě záznamů o nákupu se použije pouze v případech, kdy provozovatel letadel může získat přiměřenou záruku, že může být vysledován původ zakoupeného biopaliva, a tím zaručeno, že biopaliva nejsou v systému EU ETS ani v žádném jiném režimu energie z obnovitelných zdrojů započtena dvakrát. Za tímto účelem musí být níže stanovená kritéria pro transparentnost a ověřitelnost splněna
    - i. buď udržitelným režimem schváleným Komisí podle směrnice o energii z obnovitelných zdrojů, nebo
    - ii. tím, že bude jejich splnění zaručeno příslušnými vnitrostátními režimy (např. rejstříky pro záruky původu), nebo
    - iii. jinými vhodnými důkazy poskytnutými dodavatelem (dodavateli) paliva provozovateli letadel.
  - (b) Všechny příslušné záznamy o nákupu jsou vedeny v transparentním a sledovatelném systému (databázi) alespoň po dobu 10 let a jsou zpřístupněny ověřovateli EU ETS a na žádost také příslušnému orgánu členského státu správy.
  - (c) Provozovatel letadla zřídí odpovídající toky údajů a kontrolní postupy, jimiž zaručí, že jsou zohledněna pouze množství biopaliva, která byla

použita pro lety, na něž se vztahuje systém EU ETS. Za tímto účelem budou zaručeny tyto body:

- Jsou předloženy sledovatelné a ověřitelné důkazy o fyzických prodejkách biopaliv třetím stranám;
  - Nedojde ke dvojímu započtení biopaliv. Je-li zjištěno, že chybí údaje, provozovatel letadel bude konzervativně předpokládat, že palivo, o němž údaje chybí, je palivo fosilní.
  - Zohlední se pouze biopalivo, které splňuje příslušná kritéria udržitelnosti.
- (d) Společně s výroční zprávou o emisích předkládá provozovatel ověřovateli potvrzující výpočet. Z něj je patrné, že celkové množství biopaliv zaúčtované v rámci EU ETS pro lety uskutečněné provozovatelem letadel ve vykazovaném roce není vyšší než celkové množství paliva doplněného na letišti pro lety, na něž se vztahuje systém EU ETS, ani než celkové množství biopaliva, které provozovatel fyzicky pořídil bez celkového množství biopaliva na tomto letišti fyzicky prodaného třetím stranám.
2. Použití laboratorních analýz pro stanovení podílu biomasy doplněných paliv se vyloučí v případech, kdy je pro stanovení biopaliva zaveden systém založený na nákupu, aby se zabránilo dvojímu započtení.
3. Pokud se provozovatel letadel opírá o důkazy od dodavatele (dodavatelů) paliva, jak je uvedeno v bodě 1 písm. a) podbodě iii, provozovatel letadla požádá dodavatele paliva o splnění následujících kritérií, aby bylo možné provést v rámci EU ETS patřičné ověření:
- (a) Dodavatel paliva musí na vyžádání předložit ověřovateli EU ETS a příslušnému orgánu důkazy o tom, že u každé zásilky biopaliva byla splněna příslušná kritéria udržitelnosti. Odpovídající záznamy musí být uchovány po dobu 10 let.
- (b) Musí být předloženy důkazy, že celkové množství prodaného biopaliva nepřesahuje množství zakoupeného biopaliva a že splňuje příslušná kritéria udržitelnosti. Odpovídající záznamy musí být uchovány po dobu 10 let.
- (c) Pokud několik dodavatelů paliva sdílí jedno zařízení, např. skladovací nádrže pro biopalivo, zavedou tito dodavatelé odpovídající systém pro společné uchovávání záznamů.
- (d) Systém pro zaúčtování biopaliva bude nastaven transparentním způsobem, aby bylo zaručeno, že nemůže dojít k dvojímu započtení biopaliva.
- (e) Aby se minimalizovala administrativní zátěž všech účastníků tohoto systému, dodavatel (případně dodavatelé sdílející zařízení) by měl zaručit, že záznamy alespoň jednou ročně ověří akreditovaný ověřovatel. Pro množství biopaliva prodaného provozovatelům letadel, na něž se vztahuje systém EU ETS, přitom uplatní přiměřenou úroveň záruky a odpovídající práh významnosti. Není-li takovéto ověření provedeno, je pravděpodobné, že ověření bude muset provést sám ověřovatel každého provozovatele letadel nakupujícího biokapaliny.
- Výsledek „centralizovaného“ ověření (u dodavatele) se v písemné podobě sdělí všem provozovatelům letadel, kteří v roce x zakoupili biopalivo, a to nejpozději do 28. února roku x+1. Tato sdělení provozovatel letadel

zpřístupní ověřovateli EU ETS a na vyžádání také příslušnému orgánu členského státu správy.

7 PŘÍLOHA

7.1 Seznam materiálů z biomasy

Tento informativní seznam byl přidán jako pokyny k výkladu definice biomasy v nařízení o monitorování a vykazování emisí. Níže uvedené seznamy nejsou vyčerpávající. Pokud určitý materiál nebo palivo nejsou v seznamu uvedeny, musí být tedy posouzen individuálně na základě definic uvedených v nařízení (viz oddíl 3.1).

7.1.1 Objasnění pro určité materiály, které nejsou z biomasy

Rašelina, lignit³⁶ ani fosilní části či kontaminace níže uvedených materiálů se za biomasu nepovažují (viz čl. 38 odst. 3).

7.1.2 Materiály z biomasy

Pozn.: Následující seznam vychází z pokynů pro monitorování a vykazování z roku 2007 a aktualizován byl pouze v několika případech.

Pozn.: U všech níže uvedených materiálů musí být zohledněno, zda jsou použitelná kritéria udržitelnosti podle směrnice o energii z obnovitelných zdrojů. V současné fázi se tato kritéria vztahují na biopaliva a biokapaliny definované ve směrnici o energii z obnovitelných zdrojů a nařízení o monitorování a vykazování emisí (viz oddíl 3.1).

Pokud se kritéria použitelnosti uplatní, materiál se za biomasu ve smyslu nařízení (tj. má nulový emisní faktor) považuje pouze tehdy, pokud jsou předloženy důkazy o tom, že splňuje kritéria udržitelnosti.

Pozn.: Pokud jsou vyjmenované materiály kontaminovány fosilními materiály (jako v případě dřevného odpadu, který obsahuje laky, barvy, pryskyřice atd.), musí být s těmito materiály nakládáno jako se směsnými materiály.

Skupina 1: Rostliny a jejich části:

- sláma;
- seno a tráva;
- listy, dřevo, kořeny, pařezy, kůra;
- plodiny, např. kukuřice a žitovec (tritikále).

Skupina 2: Odpady, produkty a zbytkové části tvořené biomasou:

- průmyslový dřevný odpad (dřevný odpad ze zpracování a obrábění dřeva, dřevný odpad z činností dřevařského průmyslu);

³⁶ Jedná se o vedlejší produkt výroby hnědého uhlí.

- použité dřevo (použité výrobky ze dřeva, dřevné materiály) a produkty a vedlejší produkty ze zpracování dřeva;
- dřevný odpad z odvětví výroby buničiny a papíru, např. černý louh (jen s uhlíkem pocházejícím z biomasy);
- surový tálový olej, tálový olej a smola z výroby buničiny;
- zbytkové části z lesnictví;
- lignin ze zpracování rostlin obsahujících lignocelulózu;
- živočišné, rybí a potravinové moučky, tuk, olej a lůj;
- primární zbytkové části z potravinářského průmyslu;
- rostlinné oleje a tuky;
- hnůj;
- zbytkové části zemědělských rostlin;
- kaly z čištění odpadních vod;
- bioplyn z methanizace, fermentace nebo zplyňování biomasy;
- přístavní kaly a jiné kaly usazující se v tocích a stojatých vodách;
- skládkový plyn;
- dřevěné uhlí;
- přírodní pryž nebo latex.

Skupina 3: Podíl biomasy ve směsných materiálech:

- podíl biomasy v odpadech okolo vodních toků či ploch;
- podíl biomasy ve směsných zbytcích z potravinářského průmyslu;
- podíl biomasy v materiálech obsahujících dřevo;
- podíl biomasy v textilních odpadech;
- podíl biomasy v papíru, kartonu, lepence;
- podíl biomasy v komunálních a průmyslových odpadech;
- podíl biomasy v černém louhu obsahujícím fosilní uhlík;
- podíl biomasy ve zpracovaných komunálních a průmyslových odpadech;
- podíl biomasy v ethyl(*terc*-butyl)etheru (ETBE);
- podíl biomasy v butanolu;
- podíl biomasy ve starých pneumatikách obsahujících přírodní pryž a vlákna.

Skupina 4: Paliva, jejichž složky a meziprodukty byly vyrobeny z biomasy³⁷:

- bioethanol;
- bionafta;
- etherizovaný bioethanol;
- biomethanol;
- biodimethylether;
- bioolej (naftové palivo z pyrolýzy) a bioplyn;
- hydrogenačně upravený rostlinný olej (HVO).

---

³⁷ Pokud podíl uhlíku obsaženého v těchto látkách pochází z fosilních zdrojů, např. je-li bionafta vyrobena za použití methanolu vyrobeného z fosilních zdrojů, musí být s těmito látkami nakládáno jako se směsnými materiály.

7.2 Seznam standardních hodnot pro výpočtové faktory pro některé materiály z biomasy

7.2.1 Předběžné emisní faktory

Ustanovení čl. 38 odst. 2 nařízení odkazuje na použití předběžných emisních faktorů³⁸ pro směsné materiály a paliva. Standardní hodnoty pro předběžné emisní faktory však nařízení neobsahuje. Proto může být pro provozovatele obtížné tyto hodnoty vykazovat³⁹. Kromě toho tyto standardní hodnoty mohou být potřeba pro materiály z biomasy, u nichž nelze poskytnout důkazy o splnění kritérií udržitelnosti (jsou-li použitelná). Pro tento účel mohou být užitečné následující hodnoty převzaté z pokynů IPCC z roku 2006 (přístup založený na nejnižší úrovni přesnosti)⁴⁰. Pokyny IPCC však rovněž uvádějí rozpětí těchto hodnot, která mohou být zejména u biomasy široká. Příslušné orgány by tudíž měly od provozovatelů vyžadovat, aby validovali vhodnost standardních hodnot prostřednictvím laboratorních analýz, a to s ohledem na celkové množství emisí z tohoto zdrojového toku, aby se zamezilo vzniku nepřiměřených nákladů. U vyšších úrovni přesnosti mohou být od příslušných orgánů k dispozici lepší hodnoty.

Je třeba mít na paměti, že v pozdější fázi bude pro uplatnění předběžného emisního faktoru k dispozici oddíl s často kladenými otázkami. Tuto problematiku dále objasní plánovaná šablona pro vykazování.

Materiál z biomasy	Předběžný emisní faktor [t CO ₂ / TJ]	Výhřevnost [GJ/t]
dřevo / dřevný odpad	112	15,6
sulfitový louh (černý louh)	95,3	11,8
jiná primární pevná biomasa	100	11,6
dřevěné uhlí	112	29,5
biobenzín	70,8	27,0
bionafta ⁴¹	70,8	37,0
jiná kapalná biopaliva	79,6	27,4
skládkový plyn	54,6	50,4
kalový plyn	54,6	50,4
ostatní bioplyny	54,6	50,4

³⁸ Podle čl. 3 odst. 35 nařízení o monitorování a vykazování se předběžným emisním faktorem rozumí „předpokládaný celkový emisní faktor směsného paliva nebo materiálu založený na celkovém obsahu uhlíku složeném z podílu biomasy a fosilní části před jeho vynásobením fosilní částí tak, aby vznikl emisní faktor“. Ten je třeba odlišovat od [konečného] emisního faktoru, který je pro biomasu definován jako nulový. Více podrobností viz oddíl 4.3.1 pokynů č. 1.

³⁹ Podle bodu 8 písm. b) přílohy X nařízení o monitorování a vykazování musí provozovatelé vykazovat emise CO₂ z biomasy jako informativní položku, pokud je ke stanovení emisí použita metodika založená na měření. Toho je dosaženo jednoduchým způsobem, pokud je předběžný emisní faktor vykázan společně s podílem biomasy (podíl biomasy představuje požadavek na vykazování podle bodu 6 písm. f) téže přílohy).

Pozn.: Tento přístup k vykazování je mimo jiné nezbytný na podporu přesného stanovení emisí z biomasy ve vnitrostátní inventuře skleníkových plynů.

⁴⁰ Plné znění pokynů včetně mimo jiné definic pro tato paliva je k dispozici na této adrese:

<http://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2006gl/index.html>

⁴¹ Hodnota výhřevnosti je převzata z přílohy III směrnice o energii z obnovitelných zdrojů.

komunální odpad (podíl biomasy) ⁴²	100	11,6
---	-----	------

7.2.2 Směsné materiály

V současnosti mezi členskými státy probíhá výměna informací o standardních hodnotách pro podíly biomasy a emisní faktory u směsných materiálů. Komise výsledky zpřístupní, jakmile bude dosaženo spolehlivé shody.

7.3 Seznam zkratk

EU ETS.....systém EU pro obchodování s emisemi

MRG 2007 ..pokyny pro monitorování a vykazování z roku 2007

Povolení.....povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů

---

⁴² Pokyny IPCC rovněž uvádějí hodnoty pro fosilní část komunálního odpadu:
EF = 91.7 t CO₂/TJ; NCV = 10 GJ/t

7.4 Texty právních předpisů

Směrnice o EU ETS: Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES, nejnověji pozměněná směrnicí 2009/29/ES. Konsolidované znění ke stažení na adrese:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2003L0087:20090625:CS:PDF>

Nařízení o monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů: Nařízení Komise (EU) č. 601/2012 ze dne 21. června 2012 o monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES. K dispozici na adrese

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:181:0030:0104:CS:PDF>

Nařízení o akreditaci a ověřování: Nařízení Komise (EU) č. 600/2012 ze dne 21. června 2012 o ověřování výkazů emisí skleníkových plynů a výkazů tunokilometrů a akreditaci ověřovatelů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES. K dispozici na adrese

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:181:0001:0029:CS:PDF>

Pokyny pro monitorování a vykazování (MRG 2007): Rozhodnutí Komise 2007/589/ES ze dne 18. července 2007, kterým se stanoví pokyny pro monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES. Konsolidované znění ke stažení obsahuje všechny změny: pokyny pro monitorování a vykazování činností, při kterých dochází k emisím N₂O, činností v oblasti letectví; týkající se zachytávání, přepravy potrubím a geologického ukládání CO₂, a činností a skleníkových plynů, které budou zahrnuty do ETS teprve počínaje rokem 2013. Ke stažení na adrese:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2007D0589:20110921:CS:PDF>

Směrnice o energii z obnovitelných zdrojů: Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES. Ke stažení na adrese:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:140:0016:0062:CS:PDF>